

FAKULTA VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA

Oponentský posudok ku habilitačnej práci

Študijný odbor: Verejné zdravotníctvo

Akad. rok: 2019/2020

Autor habilitačnej práce: RNDr. Elena Szabová, CSc.

Názov habilitačnej práce: Monitorovanie a hodnotenie genetickej, reprodukčnej a environmentálnej záťaže ľudskej populácie

Oponent: Prof. MUDr. Eva Horváthová, PhD, MPH

Pracovisko oponenta: FVZ SZU, Bratislava

Aktuálnosť zvolenej témy: Autorka sa vo svojej habilitačnej práci zaoberá vysoko aktuálnou a závažnou problematikou hodnotenia vplyvu chemických látok na ľudskú populáciu, ako i environmentálnou a reprodukčnou záťažou ľudskej populácie.

Rozsiahla habilitačná práca je prezentovaná ako súbor 22 najvýznamnejších vedeckých publikácií autorky počas jej dlhoročnej profesionálnej kariéry, ktoré sa všetky venujú danej problematike a preukazujú jej odbornú zdatnosť a osobnú zaniietenosť pre danú tému. Každú prezentovanú prácu doplnila vhodným komentárom, využila 212 vedeckých zdrojov.

V prvej časti sa venuje hodnoteniu vplyvu chemických látok na ľudskú populáciu, popisuje ich genetické riziko, možnosti a metódy testovania. Problematika je prezentovaná 11 najvýznamnejšími publikáciami, z ktorých každú autorka stručne popisuje a v prílohe prikladá i plné znenie publikácie. Zamerané sú na využitie cytogenetických metód pri hodnotení profesionálnych a environmentálnych expozícií škodlivým látkam.

V druhej časti sa autorka venuje environmentálnej a reprodukčnej záťaži ľudskej populácie, harmonizácii a skvalitneniu monitorovania výskytu vrodených vývinových chýb na Slovensku i vo svete. Vyberá 11 svojich najvýznamnejších prác v tejto oblasti, viaceré z nich predstavujú niekoľkoročné sledovania výskytu vrodených vývinových chýb, trendy a ich rizikové faktory. Často ide o veľmi ojedinelé odchýlky vývoja, a preto takéto dlhoročné sledovania predstavujú veľmi hodnotný zdroj pre skúmanie rizikových faktorov a možnú prevenciu.

Výsledky práce a prínos nových poznatkov: Práca prináša nové informácie o rizikových faktoroch vrodených vývojových chýb na Slovensku, so snahou o rozšírenie medzinárodnej spolupráce a odporúčania na vytvorenie Teratologickej informačnej služby na Slovensku, čo by malo prispieť k podpore výskumu a vzdelávania v tejto oblasti.

Otázky:

1. Aké konkrétne kroky by ste na základe vašej dlhoročnej práce navrhli do praxe, aby sa monitorovanie vrodených vývojových chýb na Slovensku prepoil s celosvetovými vedeckými pozorovaniami?

Záver: Habilitačná práca RNDr. Eleny Szabovej, CSc. s názvom: Monitorovanie a hodnotenie genetickej, reprodukčnej a environmentálnej záťaže ľudskej populácie sa zaoberá vysoko aktuálnou problematikou a predstavuje súbor vedeckých prác autorky publikovaných v uznávaných vedeckých časopisoch za posledné roky. Z celkového počtu 164 prezentovala 22 najvýznamnejších prác. Habilitačnú prácu hodnotím vysoko pozitívne, je odrazom autorkinej osobnej zanietenosti a odbornosti. Práca spĺňa kritériá habilitačnej práce a odporúčam ju prijať na obhajobu.

V Bratislave, 13. 3. 2020

Prof. MUDr. Eva Horváthová, PhD, MPH